

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/350/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116206634
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7116206634.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudcov JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Alexandra Husivargu v spore žalobcu: M. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom v Košiciach, V. X, t.č. XX Z. N. X., Z. N., Í., proti žalovanému: R. I., nar. XX.X.XXXX, bytom v V., Q. XX, o zaplatenie príslušenstva zo sumy 22.796 €, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 23. augusta 2018 sp. zn. 15C/80/2016

rozhodol:

M e n í rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 23. augusta 2018 č.k. 15C/80/2016-87 vo výroku I., ktorým súd žalobu o zaplatenie úrokov z omeškania zamietol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania zo sumy 22.796 € vo výške 8 % ročne od 10.9.2008 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a p o t v r d z u j e rozsudok v prevyšujúcej časti.

Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom zo dňa 23. augusta 2018 č.k. 15C/80/2016-87 žalobu o zaplatenie úrokov z omeškania zamietol (výrok I.) a stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe doručenej súdu dňa 17.2.2006, ktorou sa žalobca pôvodne domáhal, aby súd zaviazal žalovaného (ako žalovaného v 1. rade) spolu so žalovanou v 2. rade k povinnosti vydať žalobcovi ako oprávnenému dedičovi dedičstvo, a to nehnuteľnosť - byt č. 30 na 7. poschodí, nachádzajúci sa na ul. M. X v V., zapísaný na LV č. XXXXX, katastrálny úrad Košice, zostatok na devízovej vkladnej knižke, vedenej vo VÚB Košice v sume 1.078,70 USD, pohľadávku voči Sociálnej poisťovni, a.s. vo výške 8.265,- Sk a hodnotu osobného automobilu Škoda Fabia, ŠPZ: L. XXX XXXv sume 180.000,- Sk. Žalobu odôvodnil tým, že na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 19D/381/2004 zo dňa 23.5.2005 nadobudol dedičstvo po poručiťelke Y. V., rod. I., zomrelej dňa XX.X.XXXX v pomere 1/2 každý z pôvodne žalovaných (R. I. E. Y.W. V.) a osobný automobil Škoda Fabia, nadobudol v celosti žalovaný. Žalobca je synom jedinej dcéry poručiťelky Y. V., rod. I., a to Y. Q., rod. V., ktorá zomrela pred smrťou svojej matky. Žalovaný pri predbežnom vyšetrení v dedičskom konaní nepravdivo uviedol, že poručiťelka nemala deti, nakoľko jej dcéra zomrela, avšak neuviedol, že žalobca je synom zomrelej dcéry poručiťelky, teda jej vnukom, o čom musel vedieť. Žalobca je oprávneným dedičom zo zákona v 1. dedičskej skupine, preto si nárokuje vydanie dedičstva od tých, ktorí dedičstvo nadobudli. Konanie bolo vedené pod sp.zn. 15C/30/2006.

3. V priebehu konania Okresný súd Košice I uznesením zo dňa 9.2.2009, č.k. 15C/30/2006-121 pripustil zmenu žaloby tak, že na základe rovnakých skutkových tvrdení žalobca žiadal od žalovaných spoločne a

nerozdielne zaplatiť sumu 45.592,08 eur (1.373.507,- Sk) s 8 % - ným úrokom z omeškania od 18.2.2006 do zaplataenia a uplatnil si náhradu trov konania.

4. Okresný súd Košice I uznesením zo dňa 11.2.2016, č.k. 15C/30/2006-440 konanie vo vzťahu k žalovaným v 2., 3. a 4. rade (právnych nástupcov po pôvodne žalovanej v 2. rade) zastavil v dôsledku späťvzatia návrhu na základe uzatvorenej dohody o vyplatení finančnej náhrady z 1/2-ice hodnoty nadobudnutého dedičstva vo výške 22.796 € (1/2-ica zo žalobou uplatnenej sumy 45.592,08 €). V priebehu konania zomrel jeden z právnych nástupcov pôvodne žalovanej v 2. rade I. V. a dedičské konanie proti nemu bolo zastavené pre nedostatok majetku, preto súd proti nemu konanie zastavil. Žalobu proti žalovanému (pôvodne žalovanému v 1.rade) o zaplataenie sumy 22.796 € vylúčil na samostatné konanie vedené pod sp.zn. 15C/80/2016.

5. Okresný súd Košice I vo veci rozhodol (opätovne po zrušení skoršieho rozsudku) rozsudkom zo dňa 3.11.2016, č.k. 15C/80/2016-18 tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 22.796 € s 8 % úrokom z omeškania od 18.2.2006 do zaplataenia do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 28.6.2018, č.k. 2Co/362/2017-71 potvrdil rozsudok v časti, v ktorej súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 22.796 € a zrušil rozsudok v časti úrokov z omeškania zo sumy 22.796 €, a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Po vrátení veci ostal predmetom konania nárok na zaplataenie úrokov z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 22.796 € od 18.2.2006 do zaplataenia.

7. Súd vec právne posúdil podľa § 100 ods. 1,2, § 101, § 102, § 105 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že žalobca podal na súd žalobu o vydanie dedičstva dňa 17.2.2006, teda v rámci premlčacej lehoty a domáhal sa, aby žalovaný R. I. a pôvodne žalovaná Y. V. boli zaviazaní spoločne a nerozdielne mu vydať nehnuteľnosť - byt na M. č. X v V., zostatok na devízovej vkladnej knižke, pohľadávku voči Sociálnej poisťovni a aby žalovaný v 1. rade bol povinný mu vydať sumu 180.000,- Sk titulom hodnoty osobného motorového vozidla Š. S.. Podaním zo dňa 9.9.2008 označeným ako zmena žaloby a upresneným podaním zo dňa 15.6.2012 žalobca sa už namiesto vydanie veci domáhal finančnej náhrady celkom v sume 1.373.507,- Sk z dôvodu, že vydanie vecí už nebolo možné. Súd ustálil, že žalobca žiadal naturálnu reštitúciu aj peňažné plnenie na rovnakom skutkovom základe a teda k premlčaniu istiny nedošlo.

8. Konštatoval, že žalobca si úrok z omeškania uplatnil až v návrhu, ktorým žiadal o pripustenie zmeny žaloby, kde si uplatňoval nárok na plnenie peňažného záväzku (peňažnej náhrady). S poukazom na to, že podľa ustálenej judikatúry súdov SR sa zmena návrhu považuje za nový návrh s procesnými a hmotnoprávnymi účinkami podania nového návrhu uzavrel, že zmena návrhu bola pripustená až po uplynutí premlčacej lehoty. Pretože žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania, súd žalobu v časti zaplataenia úrokov z omeškania zamietol.

9. O trovách konania súd rozhodol podľa § 251, § 255 ods. 1,2, § 262 ods. 1 spolu s § 257 CSP, pričom dospel k záveru, že ide o výnimočný prípad, v ktorom pri zohľadnení okolností danej veci, ako aj okolností u procesných strán, sú dané dôvody pre aplikáciu ust. § 257 CSP. Dôvody hodné osobitného zreteľa súd videl najmä v tom, že o poručiťku sa počas jej života žalobca nezaujímal, nepomohol jej v chorobe a ani ju nijak nekontaktoval. Žil v cudzine a nikto z rodiny nevedel, kde sa nachádza. Žalovaný sa o poručiťku staral počas jej choroby, poskytoval jej pomoc a navštevoval ju v nemocnici. Súd prihliadol aj na to, že žalobca je starobný dôchodca s minimálnym príjmom a rovnako na to, že žalobca zavinil predĺženie konania tým, že podal nesprávnu žalobu napriek údajom zapísaným v katastri nehnuteľnosti a tým zapríčinil vznik vysokých a neodôvodnených trov.

10. Proti uvedenému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/, CSP, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, zároveň súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že uloží žalovanému povinnosť zaplatiť mu úroky z omeškania vo výške 8 % zo sumy 22.796

€ od 18.2.2016 až do zaplatenia (zrejme správne má byť od 18.2.2006 - poznámka odvolacieho súdu) a aby mu priznal plnú náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania, resp., aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Uviedol, že svojim návrhom zo dňa 17.2.2006 sa domáhal ochrany ako oprávnený dedič a žiadal vydanie vecí patriacich do dedičstva od nepravých dedičov. Poukázal na chronológiu rozhodnutí súdu prvej inštancie, ktorý po zrušení skoršieho rozsudku zo dňa 13.6.2013 opakovane vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 3.11.2016 č.k. 15C/80/2016-18 a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 22.796 € s úrokom z omeškania 8 % ročne od 18.2.2006 do zaplatenia. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 28.6.2018 č.k. 2Co/362/2017-71 potvrdil tento rozsudok v časti zaplatenia sumy 22.769 €. V časti úrokov z omeškania rozsudok zrušil a vytkol prvoinštančnému súdu, že sa podrobne nevysporiadal s premlčacou námietkou vo vzťahu k príslušenstvu. Poukázal na vyjadrenie krajského súdu, že žalobca v čase, keď uplatňoval svoj návrh na vydanie dedičstva „in natura“ nemohol požadovať úroky z omeškania. Žalobca namietal, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku iba konštatoval, že žalobca si uplatnil nárok z omeškania podaním zo dňa 9.9.2012 (správne 9.9.2008 poznámka odvolacieho súdu), kedy žiadal o finančnú náhradu namiesto vydania vecí (pričom súd pripustil zmenu návrhu). Podľa žalobcu sa súd nevysporiadal s právne významnými skutočnosťami vo vzťahu k premlčaniu úrokov z omeškania a to s poukazom na skutočnosť, že v čase podania návrhu na vydanie dedičstva dňa 17.2.2006 si nemohol uplatňovať úroky z omeškania, nakoľko žiadal vydanie vecí. Dôvodil, že podľa ust. § 485 OZ sa právny dôvod žaloby nezmenil ani vtedy, ak žalobca pôvodne žiadal o vydanie vecí a následne tento petit zmenil na peňažnú náhradu. Nejednalo sa o podanie nového návrhu, a preto sa žalobca domnieva, že jeho nárok nebol premlčaný a ostal zachovaný aj po uplatnení finančnej náhrady. Zároveň podľa žalobcu ostal zachovaný aj jeho nárok na príslušenstvo, t.j. na zaplatenie úrokov z omeškania. Do omeškania sa žalovaný podľa názoru žalobcu dostal už dňa 18.2.2016 (správne zrejme 18.2.2006- poznámka odvolacieho súdu), t.j. nasledujúcim dňom po podaní žaloby. Avšak s určitosťou bol žalovaný v omeškani od momentu požadovania finančnej náhrady, t.j. minimálne odo dňa 9.9.2008, kedy to žalobca súdu a žalovanému písomne oznámil.

12. Ďalej žalobca namietal uplatnenie ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o trovách konania, kde poukázal na to, že súd dvoma skoršími rozsudkami priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania. Súd vtedy opakovane nevzhliadol žiadne dôvody osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali nepriznanie trov konania žalobcovi a až v treťom rozsudku odrazu tieto dôvody doslova „vyprodukoval“. Žalobca má za to, že ak by tieto dôvody existovali, bolo namieste, aby ich súd použil už v čase vydania predchádzajúcich rozsudkov. Žalobca ďalej rozporoval konštatovanie súdu, že sa o poručiťelku nezaujímal a nepomohol jej v chorobe, ani ju nekontaktoval, pričom poukázal na to, že mal od malička so svojou starou mamou vrúcny vzťah a navštevoval ju v byte na M. ulici, kde žila. Veľmi ho zasiahla smrť jeho matky- dcéry poručiťelky v roku 1994. Poprel aj tvrdenie súdu, že nikto z rodiny nevedel, kde sa nachádza, keď za podstatné považoval to, že žalovaný mal vedomosť o tom, že žije, nezomrel, ani nebol vyhlásený za mŕtveho a bolo irelevantné, že nevedel, kde sa nachádza. V tejto súvislosti poukázal na výpoveď I. V.. Žalovaný napriek vedomosti o tom, že žalobca žije, úmyselne neuviedol pri dedičskom konaní túto skutočnosť, čím vedome spôsobil stav, že dedičstvo nadobudli nepraví dedičia na úkor pravého dediča. Vznik súdneho sporu teda zavinil sám žalovaný, a to svojim konaním proti dobrým mravom. Žalobca nemal inú možnosť iba sa domáhať súdnou cestou vydania dedičstva. Žalobcovi vznikli s uplatnením nároku náklady na právne zastupovanie, súdne poplatky a okrem iného musel pricestovať zo zahraničia na pojednávanie. Súd prvej inštancie na uvedené skutočnosti neprihliadol, naopak poskytol ochranu nepoctivému účastníkovi v podobe priznania dôvodov hodných osobitného zreteľa. Spochybnil aj konštatovanie súdu, že samotný žalobca zavinil predĺženie konania tým, že podal nesprávnu žalobu napriek údajom zapísaným v katastri nehnuteľnosti, keďže táto nesprávnosť bola v žalobe v krátkom čase žalobcom odstránená a nemala za následok ani prerušenie konania ani zmarenie vytýčeného pojednávanie a už vôbec nie vznik akýchkoľvek trov konania. Ďalej zdôraznil, že žalovaný napriek výsledkom dokazovania, ktoré svedčili v prospech žalobcu neuznal jeho nárok a nechcel sa s ním mimosúdne dohodnúť, ale naopak podával voči rozsudkom odvolania, čím neúmerne účelovo predlžoval toto súdne konanie. Zároveň zdôraznil, že žalobca si dovoľil platené služby právneho zástupcu a úhrady poplatkov za odvolania, teda nebolo namieste, aby súd prihliadal na to, že je starobným dôchodcom s minimálnym príjmom. Naopak súd mal podľa neho prihliadnúť na tú skutočnosť, že žalovaný doslova žalobcu okradol o dedičstvo v celkovej hodnote 45.592,08 € napriek zrejmej vedomosti o existencii žalobcu dúfajúc, že sa tento o tom nedozvie a všetko dedičstvo ostane žalovanému. Napokon žalobca vyjadril názor, že žalovaný neposkytoval starostlivosť poručiťelke nezištne, ale odplatne, keď poberal

jej starobný dôchodok a lieky, ktoré potrebovala uhrádzať z jej dôchodku a úspor, pričom používal jej motorové vozidlo. Poručiťka bola majetná osoba, ktorá mala vo vlastníctve aj hodnotné huteľné veci, ktoré však v dedičskom konaní neboli vôbec prejednané, teda s najväčšou pravdepodobnosťou si ich ponechal žalovaný, ktorý poručiťku z jej bytu sťahoval. Uvedené skutočnosti podľa žalobu svedčia o nekalosti a nepoctivosti konania žalovaného, ako nepravého dediča, a teda nemôžu osvedčovať existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Navrhol preto, aby mu odvolací súd priznal plnú náhradu trov konania ako účastníkovi, ktorý bol v konaní úspešný.

13. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

14. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP, teda preskúmal rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

15. V prejednávanom spore neboli splnené podmienky ani na potvrdenie rozsudku, ani na jeho zrušenie, preto odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia (§ 388 CSP).

16. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 17. decembra 2019 o 09.50 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 11.12.2019 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1,3 CSP.

17. Žalobca namietal odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP, t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. Odvolací súd k jednotlivým uplatneným odvolacím dôvodom uvádza nasledovné:

19. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

20. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP (t.j. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci) odvolací súd uvádza, že inou vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podradiť pod ust. § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP, ale ich dôsledok sa mohol (nemusel) prejaviť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.

21. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP (do 30.6.2016 s ust. § 132 O.s.p.), a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných

dôkazov alebo z prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

22. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP (do 30.6.2016 z ust. § 133 až 135 O.s.p.).

23. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

24. Odvolací súd dospel k záveru, že vo veci samej bol naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

25. Tak ako je to vyššie uvedené, predmetom konania po vrátení veci ostal nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 22.796 € od 18.2.2006 do zaplatenia.

26. Pretože žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania, povinnosťou súdu prvej inštancie bolo prednostne posúdiť (ne)dôvodnosť vznesenej námietky, t.j. musel sa v prvom rade vysporiadať s otázkou, či nárok bol uplatnený včas, alebo až po márnom uplynutí premlčacej lehoty.

27. Pri posúdení námietky premlčania súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu však nevyvodil správny právny záver.

28. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 17.2.2006 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného (pôvodne ako žalovaného v 1. rade spolu so žalovanou v 2. rade) k povinnosti vydať dedičstvo, a to nehnuteľnosť - byt č. XX na X. poschodí, nachádzajúci sa na ul. M. X v V., zapísaný na LV č. XXXXX, katastrálny úrad Košice, zostatok na devízovej vkladnej knižke, vedenej vo VÚB Košice v sume 1.078,70 USD, pohľadávku voči Sociálnej poisťovni, a.s. vo výške 8.265,- Sk a hodnotu osobného automobilu Š. S., ŠPZ: L. XXX XXX.

29. V priebehu konania podaním doručeným súdu dňa 9.9.2008 požiadal žalobca o pripustenie zmeny žaloby tak, že sa domáhal od žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatenia sumy 45.592,08 eur (1.373.507,- Sk) s 8 %-ným úrokom z omeškania od 18.2.2006 do zaplatenia a náhrady trov konania. Okresný súd Košice I uznesením zo dňa 9.2.2009, č.k. 15C/30/2006-121 pripustil uvedenú zmenu žaloby.

30. Krajský súd v Košiciach vo svojom skoršom rozhodnutí (rozsudok sp.zn. 2Co/362/2017 zo dňa 28.6.2018) vychádzal z úvahy, že žalobca právo na vydanie dedičstva uplatnil včas, nakoľko pri žalobe o vydanie dedičstva v zmysle ust. § 485 OZ právny dôvod žaloby sa nezmenil, aj keď pôvodne žiadal vydanie veci a tento petit neskôr zmenil na peňažnú náhradu.

31. Odvolací súd zotrváva na uvedenom stanovisku vo vzťahu k uplatnenej istine, avšak zdôrazňuje, že predmetom konania po vrátení veci ostal iba nárok na zaplatenie úroku z omeškania, na ktorý sa vyššie uvedená úvaha nevzťahuje.

32. Je nesporné, že nárok na príslušenstvo si žalobca uplatnil až podaním doručeným súdu dňa 9.9.2008, označeným ako zmena žaloby, ktorým zmenil petit žaloby z pôvodnej požiadavky na vydanie veci (bez uplatnenia úroku z omeškania) na peňažnú náhradu a prvýkrát si uplatnil aj príslušenstvo.

33. Dlužník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. (§ 517 ods. 1 Obč.zák.)

34. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. (§ 517 ods. 2 Obč.zák.)

35. V zmysle citovaného ustanovenia sa dlžník dostane do omeškania vtedy, ak nesplní všetky náležitosti ustanovené (dohodnuté) o predmete, spôsobe, mieste splnenia alebo komu sa malo plniť a podobne a ak dlh nesplní v určenom čase. Omeškanie dlžníka má zo zákona za následok zmenu práv veriteľa a povinností dlžníka, resp. ich doplnenie novými právami a povinnosťami, a to bez ohľadu na to, či dlžník omeškanie zaviniť, alebo nie.

36. Z uvedeného ustanovenia zároveň jednoznačne vyplýva, že veriteľ si môže uplatňovať úrok z omeškania iba v prípade, ak je dlžník v omeškaní s plnením peňažného dlhu.

37. Ak sa zistí po prejednaní dedičstva, že oprávneným dedičom je niekto iný, vznikajú oprávnenému a nepravému dedičovi vzájomné práva a povinnosti, ktoré sú upravené v § 485 ods. 1 a 2 OZ. Oprávnený dedič má proti nepravému dedičovi právo na vydanie majetku, ktorý nepravý dedič z dedičstva má a tomu zodpovedá povinnosť nepravého dediča tento majetok oprávnenému dedičovi vydať. Predmetom vydania je všetko, čo nepravý dedič nadobudol na úkor dediča oprávneného. Majetok nadobudnutý nepravým dedičom na úkor dediča oprávneného, má byť zásadne vydaný in natura, to znamená, že oprávnenému dedičovi majú byť vydané veci a práva, ktoré nepravý dedič nadobudol. Ak to nie je dobre možné (napr. preto, že veci boli zničené, alebo prevedené na iné osoby a pod.), musí byť poskytnutá peňažná náhrada v zmysle § 458 ods. 1 OZ. Ak nedôjde k dobrovoľnému vydaniu dedičstva môže sa oprávnený dedič domáhať vydania dedičstva od nepravého dediča žalobou na vydanie dedičstva (hereditatis petitio), ktorá má špeciálnu povahu vo vzťahu k žalobe vlastníka na vydanie veci v zmysle § 126 ods. 1 OZ. Na rozdiel od práva vlastníka na vydanie veci, ktoré je nepremiateľné, lebo vlastnícke právo sa nepremičuje (§ 100 ods. 2 OZ), sa právo oprávneného dediča na vydanie dedičstva premičuje a to vo všeobecnej premičacej lehote 3 rokov (§ 101 OZ), ktorá začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dedičské konanie skončené. Vydanie sa riadi zásadami, platnými pre bezdôvodné obohatenie.

38. Civilný sporový poriadok (rovnako ako aj predchádzajúci procesný predpis, ktorým bol Občiansky súdny poriadok) rešpektujú žalobcu ako dominus litis (pán sporu), ktorý disponuje konaním tým, že podá žalobu a domáha sa ňou splnenia konkrétnych povinností.

39. V danom prípade sa žalobca domáhal vydaní dedičstva in natura, napriek tomu, že k prevodu vlastníckeho práva predmetnej nehnuteľnosti - bytu č. XX nachádzajúceho sa na X. poschodí, na ulici M. X v V., na tretiu osobu došlo už zmluvou zo dňa 2.11.2005, vklad povolený pod V-10845 zo dňa 16.12.2005, v.z. 631/05, t.j. pred podaním žaloby. Požadoval tak vydanie dedičstva v rámci naturálnej reštitúcie v čase keď už požadované plnenie objektívne nebolo možné.

40. Z obsahu spisu okrem iného vyplýva, že 22.2.2006 podal žalobca na Okresnom súde Košice I žalobu proti žalovanému R. I. a spol. o vyslovenie neplatnosti právnych úkonov - prevodu vlastníckeho práva k bytu č. XX na X. poschodí, na ulici M. X v V. (t.j. bytu, ktorý bol predmetom dedenia), ktoré bolo vedené pod sp.zn. 17C 36/2006. Návrh na vyslovenie neplatnosti právnych úkonov následne zobral späť.

41. Odvolací súd opakovane poukazuje na to, že pri vydaní dedičstva in natura oprávnený dedič nemôže požadovať úrok z omeškania.

42. Pretože si žalobca v žalobe zo dňa 17.2.2006 uplatnil nárok na vydanie dedičstva in natura, nemohol požadovať úhradu úroku z omeškania. Zaplatenia úrokov z omeškania sa mohol domáhať až po tom, ako si uplatnil (síce na tom istom skutkovom základe) finančnú náhradu.

43. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca o prevode vlastníckeho práva mal vedomosť, no napriek tomu požadoval vydanie dedičstva in natura, pri uplatňovaní ktorého nemohol požadovať úhradu úroku

z omeškania. Žalobca teda ako dominus litis zvolil žalobu, pri ktorej si príslušenstvo nemohol uplatniť (aj keď mal možnosť domáhať sa finančnej náhrady). Sám preto spôsobil, že v čase podania žaloby nemohol požadovať aj úroky z omeškania a túto svoju chybu opravil až podaním zo dňa 9.9.2008, ktorým si uplatnil aj príslušenstvo peňažnej pohľadávky.

44. Tak, ako to ustálil súd už v skorších rozhodnutiach, toto pochybenie žalobcu nespôsobilu premlčanie jeho nároku na vydanie dedičstva vo forme finančnej náhrady, je však potrebné osobitne posudzovať vznesenú námietku premlčania vo vzťahu k úrokom z omeškania, ktoré si žalobca prvýkrát uplatnil až návrhom zo dňa 9.9.2008.

45. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1Cdo/157/2009 z 29.6.2010, v ktorom Najvyšší súd SR vychádzal z úvahy, že záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi úrok je záväzkom vedľajším popri hlavnom peňažnom záväzku. Z toho však nevyplýva, že v dôsledku omeškania dlžníka by mal vzniknúť nový záväzkový vzťah, práve naopak, takýto vzťah nevzniká ale dochádza k zmene v obsahu záväzku v tom zmysle, že popri povinnosti platiť hlavný záväzok je dlžník povinný platiť aj záväzok vedľajší. Úroky z omeškania majú povahu opakujúcich sa dávok, ktoré možno veriteľovi priznať súdnym rozhodnutím, aj keď sa stanú splatnými až v budúcnosti. To mimo iného znamená, že pre povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania sú rozhodujúce okolnosti, ktoré nastali v dobe, kedy došlo k omeškaniu so splnením dlhu (záväzku) z hlavného záväzkového právneho vzťahu. Okolnosť, či každý ďalší deň dlžník porušuje svoju povinnosť plniť riadne a včas hlavný peňažný záväzkový vzťah, teda nie je pre povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania významná. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd SR dospel k záveru, že povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením dlhu (záväzku) nevzniká samostatne (nanovo) za každý deň trvania omeškania, ale jednorázovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškani so splnením tohto záväzku; týmto dňom začína u tohto práva plynúť premlčacia doba a jej uplynutím sa právo premlčí ako celok.

46. Preto základom pre posúdenie, ktorým dňom začína u tohto práva (na úrok z omeškania) plynúť premlčacia doba, je teda ustálenie, ktorým dňom sa dlžník ocitol v omeškani so splnením záväzku. Vychádzajúc z názoru vysloveného Najvyšším súdom SR v citovanom rozhodnutí odvolací súd dospel k záveru, že aj v danom prípade povinnosť platiť úroky z omeškania vznikla žalovanému jednorázovo v deň, v ktorom sa ocitol v omeškani so splnením záväzku vydať dedičstvo.

47. Ak čas plnenia nie je dohodnutý, ustanoveným právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa potom, čo ho o plnenie veriteľ požiadala (§ 563 Obč. zákonníka).

48. Z vyššie cit. zák. ust. je zrejmé, že splatnosť pohľadávky môže byť dohodnutá v zmluve, určená v právnom predpise alebo rozhodnutím súdu. Ak však čas plnenia nebol určený žiadnym z týchto spôsobov, má právo určiť čas plnenia veriteľ. Vo všeobecnosti teda platí, že splatnosť dlhu nadväzuje na veriteľovo požiadanie, aby dlžník plnil. Iná splatnosť dlhu musí byť medzi účastníkmi dohodnutá, určená právnym predpisom alebo súdnym rozhodnutím. Vyššie citované zák. ust. ukladá dlžníkovi povinnosť plniť v deň nasledujúci potom, ako ho o plnenie veriteľ požiadala. Ak veriteľ vo výzve určí čas plnenia, pohľadávka sa stane splatnou uplynutím tejto lehoty. Za výzvu sa považuje aj návrh na začatie súdneho konania podaný veriteľom. V takomto prípade dlh sa stane splatným v deň po doručení návrhu dlžníkovi. Ak dlžník nesplní svoj dlh nasledujúci deň po dni, kedy bol na plnenie vyzvaný, resp. do konca lehoty poskytnutej veriteľom vo výzve na plnenie, bude v omeškani s plnením a veriteľovi vzniká právo na zaplatenie úrokov z omeškania v zmysle ust. § 517 ods. 2 Obč. zákonníka, ak nie je dlžník podľa zákona povinný platiť poplatok z omeškania.

49. Keďže v Občianskom zákonníku pri nároku na vydanie dedičstva oprávnenému dedičovi (podľa zásad o bezdôvodnom obohatení) nie je ustanovený čas plnenia, treba podľa ust. § 563 Obč. zák. vychádzať z toho, že ten, kto sa bezdôvodne obohatil, je povinný vydať bezdôvodné obohatenie tomu, na úkor koho sa bezdôvodne obohatil, len čo ho požiadala o splnenie, resp. do konca lehoty, ktorá mu bola vo výzve na plnenie určená. Forma výzvy predpísaná nie je, ale v záujme právnej istoty bude vhodné zachovať písomnú formu. Časom splnenia záväzku vydať bezdôvodné obohatenie je teda prvý deň po tom, kedy ten, na úkor koho bezdôvodné obohatenie vzniklo, požiadala o plnenie, a ak nie je ním určená iná (dlhšia) lehota na plnenie.

50. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ten, kto je povinný dedičstvo vydať, je v omeškaní s plnením záväzku podľa zásad bezdôvodného obohatenia vtedy, keď ho nesplní v deň nasledujúci potom, kedy ho ten, na úkor koho sa bezdôvodne obohatil, požiadal o plnenie, resp. ho nesplní v posledný deň lehoty určenej vo výzve na plnenie. Od tohto dňa je ten, kto sa bezdôvodne obohatil, v omeškaní a je možné od neho požadovať aj úroky z omeškania (§ 517 ods. 1,2 Obč.zák.).

51. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že pre určenie začiatku omeškania s vydaním dedičstva (podobne ako s plnením bezdôvodného obohatenia) je rozhodujúce zistenie, kedy žalobca vyzval žalovaného na plnenie a v akej lehote a ak takejto výzvy niet, za prvú výzvu je možné považovať až doručenie žaloby žalovanému, kedy sa dlh stane splatným v deň po doručení žaloby a ak dlžník nesplní svoj dlh, dostáva sa do omeškania s plnením od tohto dňa (deň nasledujúci po doručení žaloby).

52. Keďže v konaní nebolo preukázané skoršie doručenie výzvy na vydanie dedičstva, odvolací súd považoval za takúto výzvu až doručenie žaloby, a preto sa žalovaný dostal do omeškania s vydaním dedičstva nasledujúci deň po doručení žaloby, t.j. dňa 9.8.2006.

53. Odo dňa 9.8.2006 preto začala plynúť trojročná premlčacia doba pre uplatnenie nároku na úrok z omeškania. Posledným dňom tejto lehoty bol teda deň 9.8.2009 a jej márnym uplynutím by sa právo premlčalo ako celok.

54. Dňa 9.8.2006 však žalobca ešte nepožadoval finančnú náhradu, preto si nemohol uplatniť nárok na úrok z omeškania. Žalobca si nárok na finančnú náhradu a úroky z omeškania uplatnil dňa 9.9.2008 (kedy bol súdu doručený návrh na zmenu žaloby), t.j. nárok na úroky z omeškania si uplatnil včas pred uplynutím premlčacej lehoty. Námetka premlčania voči úrokom z omeškania preto nie je dôvodná.

55. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie tak, ako je to uvedené v enunciiate tohto rozsudku, t.j. priznal žalobcovi úroky z omeškania zo sumy 22.796,- eur (už skôr právoplatne priznanej) od 10.9.2008 do zaplataenia vo výške 8 % (3 % základná úroková ECB + 5 % bodov ku dňu omeškania) v zmysle ust. § 517 ods. 1, 2 OZ a nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z..

56. O trovách celého konania (na súde prvej inštancie aj pred odvolacím súdom) odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1,2, § 262 ods. 1 za posúdenia nožnej aplikácie ust. § 257 CSP, pričom nevzhladol dôvody hodné osobitného zreteľa, preto úspešnému žalobcovi (neúspešným bol len v nepatrnej časti príslušenstva) priznal plnú náhradu trov konania.

57. V zmysle ust. § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

58. Citované ustanovenie predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania v zmysle vyššie citovaného ustanovenia vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax. Ide pritom o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. K aplikácii vyššie citovaného zákonného ustanovenia dochádza aj z aspektov sociálnych, kedy súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu, pričom si vždy všíma aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní. Dôvody hodné osobitného zreteľa teda buď spočívajú v dôvodoch na strane sporovej strany alebo v okolnostiach prejednávaneho sporu.

59. Aplikácia vyššie citovaného zákonného ustanovenia prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti.

60. V prejednávanej spore nejde o prípad, kedy prisúdenie náhrady trov úspešnému žalobcovi proti neúspešnému žalovanému by bolo neprimerane tvrdé a vyžadovalo si preto zásah súdu v podobe aplikácie ust. § 257 CSP.

61. Odvolací súd nevzhladol žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o potrebe aplikácie ust. § 257 CSP v danom prípade, pre ktoré by nemala byť priznaná náhrada trov konania žalobcovi.

62. Skutočnosti, ktoré súd prvej inštancie považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa- že o poručiťku sa počas jej života žalobca nezaujímal, nepomohol jej v chorobe a ani ju nijak nekontaktoval, v konaní neboli preukázané. Samotná skutočnosť, že žalobca žil v cudzine a nikto z rodiny nevedel kde sa nachádza, nemôže byť považovaná za dôvod nepriznania náhrady trov konania. Naopak je potrebné prihliadnuť na dôvody, pre ktoré sa žalobca musel domáhať svojich práv na súde (t.j. skutočnosť, že žalovaný napriek vedomosti o existencii žalobcu, ako oprávneného dediča- jediného syna jedinej dcéry poručiťky, v dedičskom konaní o ňom nepodal informáciu- aj keď len bez uvedenia adresy jeho pobytu). Rovnako je potrebné prihliadnuť na postoj žalovaného v konaní, ktorý odmietal vydať dedičstvo, a to aj po tom ako právny nástupcovia po žalovanej svoj podiel vydali (v dôsledku čoho voči nim došlo k späťvzatiu žaloby). Nepostačujúcim dôvodom (v kontexte vyššie uvedeného) je potom skutočnosť, že žalovaný sa o poručiťku staral počas jej choroby, poskytoval jej pomoc a navštevoval ju v nemocnici. Nesprávne súd prihliadol na to, že žalobca je starobný dôchodca s minimálnym príjmom, keďže tak urobil bez toho aby bral zreteľ aj na dopad nepriznania trov na žalobcu, ktorý musel svoje nároky uplatniť na súde, s čím boli spojené náklady na právne zastupovanie, súdne poplatky a okrem iného musel pricestovať zo zahraničia na pojednávanie. Dôvodne odvolateľ spochybnil aj konštatovanie súdu, že samotný žalobca zavinił predĺženie konania tým, že podal nesprávnu žalobu napriek údajom zapísaným v katastri nehnuteľnosti, keďže táto nesprávnosť bola v žalobe v krátkom čase žalobcom odstránená a nemala za následok ani prerušenie konania ani zmarenie vytýčeného pojednávania a už vôbec nie vznik akýchkoľvek trov konania. Žalobca podaním nesprávnej žaloby nezavinił predĺženie konania ani vznik vysokých a neodôvodnených trov.

63. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd priznal žalobcovi, ktorý bol úspešný v celej istine (neúspešný bol len v časti príslušenstva) nárok na náhradu trov celého konania, t.j. pred súdom prvej inštancie aj pred odvolacím súdom, v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

64. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).